

Evaluering UJO 301 høst 2017

Emneansvarlig: Astrid Gynnild

Dette emnet var ekstra spennende å jobbe med for både studenter og undervisere, siden det markerte starten på det nye masterstudiet i Undersøkende journalistikk i Media City Bergen. Målet med emnet UJO 301, Samfunnsinstitusjoner og research, <http://www.uib.no/emne/UJO301> er å bidra til operativ oversikt og innsikt i offentlighetslov, personvern, etiske retningslinjer og andre rammer som setter premisser for undersøkende journalistikk. Dessuten trening i ulike researchmetoder og utvikling av databaser.

På første undervisningsdag møtte bare fire av de ti som var tatt opp til masterstudiet. Til gjengjeld viste de fire seg å være spesielt motiverte og dyktige studenter med stor arbeidskapasitet. Studentene har vært svært engasjert samtidig som de har ulike interessefelter inn i den undersøkende journalistikken. De har funnet gode måter å utnytte disse komplementære ressursene på når de har jobbet med ulike typer oppgaver. I løpet av dette første semestret har de utviklet gode samarbeidsrelasjoner seg imellom, og de påpeker selv dette som en stor styrke.

Med en såpass liten gruppe åpnet det seg mange pedagogiske muligheter. Det har blitt lagt stor vekt på å involvere studentene i selvstendig, utforskende læring. De har fortløpende fått muligheter til å påvirke undervisningsopplegg og innhold, og samtidig trene seg i både individuell og kollektiv jobbing. Mesteparten av undervisningen har foregått i workshops, fire timer på tirsdager og torsdager, med mye selvstendig arbeid mellom fellesøktene. Siden dette er et 30 studiepoengs-emne og de skal gå på master i to år, er det blitt vektlagt at flere undervisere fra den faste staben skulle bli kjent med dem tidlig og bidra med ekspertkompetanse. Astrid Gynnild, Lars Arve Røssland og Eirik Stavelin har hatt ansvar for hver sin modul, i tillegg har Kristine Holmelid, Knut Helland og Per C. Magnus hatt enkeltøkter.

Dessuten har et dusin dyktige gjesteundervisere fra bransje og andre læresteder bidratt inn i dybdemøter og workshops: Thomas Ergo, Stavanger Aftenblad; Marianne Vinje og Erik Tangen, Asker og Bærums Budstikke; Leif Welhaven, VG; Kjersti Knudssøn og fotograf, NRK (alle SKUP-vinnere); Terje Angelshaug (tidligere praksislærer), Tarjei Leer-Salvesen, Fædrelandsvennen (datajournalistikk), Svein Brurås, Høgskulen i Volda (etikk og offentlighetslov), Jon Wessel-Aas (personvern/innsyn); Vegard Tenold Aase (på innsiden av det høyreekstremer USA); Fanny Duckert og Kim Karlsen, Universitetet i Oslo (åpent seminar – I medienes søkelys). Det åpne seminaret med Duckert og Karlsen var godt besøkt. Gjesteforelesningen med Wessel-Aas ble holdt felles for studenter på bachelor- og masternivå.

Studentene har også deltatt på kveldsseminar om undersøkende journalistikk på BIFF. I tillegg har de deltatt på ViSmedia-prosjektets høstseminar på Solstrand, og på Data-Skup-konferansen i Oslo der de fikk deltakeravgiften dekket, men betalte reise og opphold selv. Disse bidragene til variasjon i undervisningen er blitt godt mottatt av studentene. De er i det hele tatt veldig godt fornøyd med innhold og form på kurset, se klipp fra tilbakemeldinger nederst i dokumentet.

På basis av praktiske erfaringer underveis, samt studentenes evalueringer, foreslår vi noen mindre justeringer på opplegget for emnet UJO 301 til høsten 2018:

Tidsrammer

Den etablerte kursstrukturen bør fortsette: mandag-tirsdag-onsdag den første uken i hver modul, tirsdag og torsdag de påfølgende. Kurset kan til neste gang kortes ned med en uke til 14 uker, fordelt på tre moduler og med en undervisningsfri uke mellom hver modul; ved å stramme inn litt på de to første modulene blir det bedre tid på slutten av kurset, både til presentasjon/publisering av arbeider som er gjort underveis, samt at semestret avsluttes i god tid før jul.

Innhold Modul 1

Vi valgte forsøksvis å bytte om på rekkefølgen av de to første modulene slik de står spesifisert i studieplanen. Fordelen med dette er at studentene gjennom learning-by-doing ble eksponert direkte for sentrale problemstillinger som det ble jobbet videre med gjennom hele kurset. Vi starter semestret med intro til kurset og workshops med case-analyser av SKUP-vinnende prosjekter. Mye innledende trening på selvstendig jobbing i workshop-format. Vekt på case med spesielt interessante/divergerende tilnærminger. Studentenes evaluering viser at de hadde stort utbytte av å systematiserte forberedelser til "dybdemøter" med prisvinnende reportere. Prosjekter som ble analysert var "Tvang i psykiatrien" (VG), "Glassjenta" (Stavanger Aftenblad), "Lykkelandet" og "Jenter til salg" (NRK), "Da Lommedalen mistet en av sine egne" (Drammens Tidende) og "Nådeløs åpenhet" (VG). Et innledende totimers seminar i datajournalistikk i løpet av modulen bør stå på planen til høsten. Studentene fikk også en skreddersydd workshop i akademisk skriving på fire timer med Balder Holm, dette fungerte godt.

Innhold modul 2

I det som da ble modul to, var det fokus på institusjoner som samfunnsaktører, samt etiske retningslinjer, offentlighetslov, personvern og innsyn. Lars Arves gruppeoppgave om Vær Dristig-plakat ble introdusert på workshop helt i starten av modulen, og denne oppgaven jobbet studentene intensivt og selvstendig med de neste fire ukene. Flere veiledete oppgaveseminarer underveis. Vekt også på ulike veier til innsyn gjennom hands-on workshops. Studentene har et solid grunnlag i etikk og offentlighetslov fra bachelor, så en del av det som ble tatt opp av gjesteundervisere her, var godt kjent fra før. Mer tid kan/bør derfor brukes på jobbing med gruppeoppgaven og kollektiv egenaktivitet.

Innhold modul 3

I denne modulen var det fokus på datajournalistikk, med Eirik Stavelin som hands-on-underviser både i undervisningsrommet og virtuelt fra Oslo. Alt etter hvilke kvalifikasjoner og behov studentene har, kan det fokuseres på ulike aspekter av datajournalistikk, denne første gangen valgte vi bygging av databaser. Tema og opplegg klargjøres uansett på introseminar om datajournalistikk i modul 1, og med utgangspunkt i studentenes behov og ønsker. Dersom det blir mer enn ti studenter, kan det være aktuelt å dele gruppen i to, og gå i dybden på ulike tema. Studentenes innsats også her var god.

Obligatoriske arbeidskrav og eksamen

Arbeidsmengden på de fem obligatoriske arbeidskravene som måtte være godkjent for å få gå opp til eksamen, virket å være passe. Studentene har jobbet aktivt og grundig med ulike analytiske og

praktiske oppgaver gjennom hele semestret, og har også fått resultatene av flere oppgaver publisert i Vox Publica. Alt i alt har studentene fått god trening i å anvende kritisk og konstruktiv kunnskap om avanserte arbeidsmetoder i pakt med ansvarlig bruk av ulike typer kognitive og tekniske verktøy. Eksamensresultatene fra hjemmeeksamen ble tre A-er og en B.

Her er noen klipp fra studentenes tilbakemeldinger:

Det viktigste de opplever å ha lært på dette kurset er

- Ulike metoder, tilnærminger og framgangsmåter i undersøkende journalistikk
- Innsynsarbeid og hvordan håndtere gjentatte avslag på innsyn
- Hva som er interessant å ta tak i av tematikk i undersøkende journalistikk, hvordan skaffe informasjon, blant annet ved avansert bruk av Offentlighetsloven og Miljøinformasjonsloven, samt hvordan denne type informasjon kan systematiseres og brukes i journalistikk gjennom verktøy som databaser.
- datakoding, juss, etikk og metodearbeid fra andre erfarne journalister.

En student sier:

”Jeg synes hele halvåret har vært fullt av veldig nyttige ting, så det er vanskelig å bare velge en ting. Det gjør at jeg føler meg tryggere på min fremtid som journalist, og på at dette studiet var riktig valg for meg. Vi har fått lov å velge ut det vi har behov for, og jeg føler at jeg har tilegnet meg kunnskap jeg veldig gjerne ønsket meg når jeg gikk inn i studiet, og som også vil være veldig verdifull i jobben min. Dessuten så har det vært veldig kjekt.”

En annen sier:

”Jeg tror det som har fungert best for de fleste deltakerne på dette kurset har vært at vi har hatt så mange gode folk på besøk, vært få, har fått være med å bestemme, fikk lov å dra på dataskup, hatt god kommunikasjon med hverandre og forelesere, jobbet mye sammen, jobbet praktisk og hatt et godt miljø med hverandre og forelesere. Dessuten er gravejournalistikk noe vi alle brenner for, og det er merket. Det at vi er forskjellige og alle har noe ulikt og tilby har også vært veldig positivt”.

En tredje sier:

”Uten tvil programmeringsdelen. Jeg fikk veldig sansen for det, har fått et brennende ønske om å lære mer...Selv om det er ekstremt mange situasjoner underveis der man står og stanger hodet i veggen og ikke finner løsninger på det man lurer på, gjør nettopp dette at arbeidet er så mye mer givende når man får det til. Dessuten var innsynskursene veldig gode. Dybdemøtene med gode journalister var også fantastiske.

”Alt i alt vil jeg si at jeg er fornøyd, og veldig glad jeg begynte på dette studiet, og veldig fornøyd med at vi blir lyttet til og at oppfølgingen er så god”.

”Det meste har gått strålende: Samtalemøtene har vært herlige, gruppearbeidene har vært gøy og læringsutbyttet har vært strålende. UiB virker å prioritere oss (eksempelvis med gode møtelokaler, hjelp om vi lurer på noe, fleksibilitet og eksterne foredragsholdere), og de andre i gruppen har interessante erfaringer og perspektiver. Jeg gleder meg til resten!”

Bergen, 18. januar 2018

Astrid Gynnild